

KARTA PRACY NR 7

Na dnie lasu w zależności od pory roku spotykamy różne, niewielkie rośliny. Wczesną wiosną, gdy na drzewach nie ma jeszcze liści w runie leśnym zakwitają pierwsze wiosenne kwiaty, które do tego aby zakwitnąć potrzebują dużej ilości światła.

Przylaszczka – jej nasiona, podobnie jak nasiona fiołków, rozsiewane są przez mrówki. Nasiona tych roślin wytwarzają smaczne, jadalne wyrostki, które stanowią dla mrówek prawdziwy przysmak. Mrówki przenoszą do mrowiska nasiona tych roślin po czym po zjedzeniu smacznych wyrostków nasiona wynoszone są poza granice mrowiska.

Zawilec żółty – jest znacznie rzadszy niż zawilec gajowy. Rośnie w wilgotnych lasach liściastych i zaroślach. Jest rośliną trującą.

Zawilec gajowy – już w starożytności był znany jako roślina trująca i lecznicza. Dziś stosuje się go w medycynie jako lek.

Fiołek leśny – W całej grupie fiołków tylko kwiaty fiołka wonnego pachną. Kwiaty pozostałych fiołków, w tym fiołka leśnego są bezwonne.

Szczawik zajęczy – Jego liście zawierają substancje nadające jej kwaśny smak (szczawiany). Lubi rosnąć w cieniu, dlatego pod wpływem słońca, podobnie jak też dotyknięcia listki szczawika składają się i zwisają.

***Konwalijka dwulistna* (owoce)**

– Jest rośliną trującą. Z nazwy można by sadzić, że jest kuzynką konwalii majowej, natomiast rośliny te nie są ze sobą spokrewnione. Konwalijka jest kuzynką lilii.

Marzanka wonna – jest rośliną leczniczą, jest też stosowana w środkach przeciw molom.

Pszeniec zwyczajny – jej nasiona zawierają trujące składniki. Jest zapylana przez trzmiele.

***Konwalia majowa* (owoce)** – Jest rośliną leczniczą. Czerwone owoce konwalii są trujące.

W runie borów rośnie wiele grzybów i typowych roślin lubiących takie lasy

Wrzos – Jest rośliną leczniczą i miododajną. Ze zdrewniałych gałązek wrzosowych dawniej robiono miotły.

Chrobotek leśny jest porostem krzaczkowatym rosnącym na ziemi, jego obecność świadczy o czystym powietrzu w miejscu w którym rośnie.

Borówka czernica – Jest bardzo znaną rośliną leczniczą, leczy oczy, żołądek. Jej owoce zawierają duże ilości witaminy C.

Pustulka pęcherzykowata – to najpospolitszy porost listkowaty Polski. Rośnie na korze drzew, gałązkach drzew, krzewów, na murszejącym drewnie, na kamieniach, skałach.

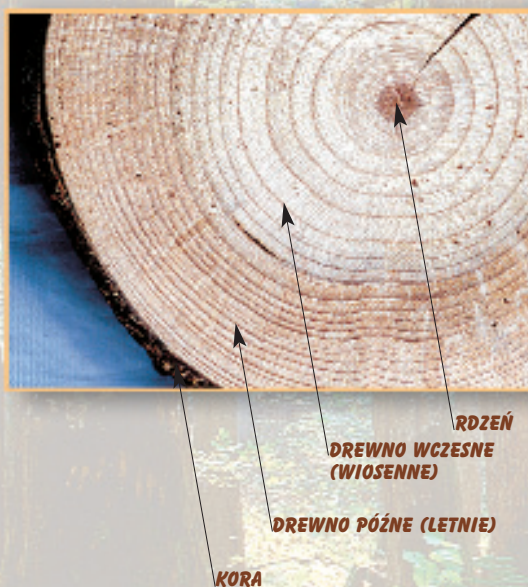
WIEK DRZEW

15

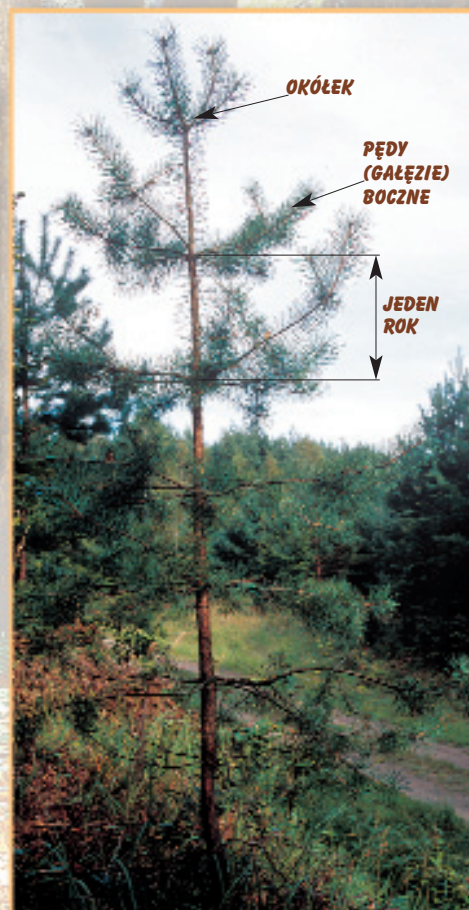
KARTA PRACY NR 8

Drzewa oprócz tego, że rosną w górę, każdego roku przyrastają na grubość. Przyrost ten widoczny jest na przekroju ściętego drzewa w postaci ciemnych i jasnych okręgów – są to tzw. słoje. Wiosną, drzewo wytwarza jasną, grubą warstwę drewna, tzw. drewno wczesne (wiosenne), latem, gdy wzrost drewna nieco słabnie, produkowana jest ciemniejsza i cieńsza warstwa drewna, tzw. drewno późne (letnie). Obydwie warstwy tworzą warstwę rocznego przyrostu – słoja. Licząc je można określić wiek drzewa. Niestety, nie wszystkie gatunki drzew mają je dobrze widoczne. Najlepiej widać roczne przyrosty na przekrojach u drzew iglastych. Wielkość i wygląd słoja jest różna z roku na rok, gdyż zależy to od czynników zewnętrznych, takich jak ilość opadów, temperatura, nasłonecznienie, działalność owadów, grzybów atakujących drzewo.

Przekrój pnia sosny z wyraźnymi słojami przyrostu rocznego

W przypadku sosny można określić wiek drzewa w inny, bardzo prosty sposób. Każdego roku na jej pniu wyrastają okółkowo pędy boczne (gałęzie). Odległość pomiędzy dwoma okółkami to jeden rok. Wystarczy policzyć ilość okółków aby dowiedzieć się ile lat ma badana przez nas sosna.

KARTA PRACY NR 9

Las to wielkie królestwo roślin i zwierząt, z którego my ludzie czerpiemy tak wiele. Spójrzmy, co daje las nam ludziom:

Jak my ludzie odwdzięczamy się lasom za ich dary?

Zastanów się jak zachowujesz się będąc w lesie?

Śmieci wyrzucamy do koszy lub najlepiej zabieramy ze sobą.

Zbieramy napotkane w lesie śmieci porzucone przez innych.

Dbamy o żyjące w lesie rośliny i zwierzęta. Nie niszczymy roślin i zwierząt, które uważamy za niebezpieczne dla ludzi lub których nie lubimy – muchomory, węże, żmije, mrówki.

W lesie zachowujemy się cicho, aby nie płoszyć zwierząt i nie zakłócać ciszy innym ludziom tam odpoczywającym.

Jeśli wychodzimy ze swoim psem do lasu na spacerzy zawsze nasz pies jest na smyczy aby nie płoszył zwierząt żyjących w lesie.

Będąc w lesie uważnie obchodzimy się z ogniem. Wiemy, że w lesie rozpalać ogniska można tylko w miejscach do tego wyznaczonych. Zawsze odchodząc z takiego miejsca należy się upewnić, czy ognisko zostało dokładnie wygaszone.

Pamiętamy, że od każdego z nas, aby w lesie nie było pożarów.

Najbardziej pożarami zagrożone są lasy wiosną i latem.

Wiosną wiele osób dla zabawy albo z głupoty wypala trawy. Jest to zabronione, gdyż oprócz tego, że niszczy się w ten sposób wiele zwierząt, oraz glebę to dodatkowo, ogień z wypalanej łąki łatwo wymyka się spod kontroli człowieka i przenosi się na pobliskie lasy.

ROZPOZNAJ ROŚLINY I ZWIERZĘTA, KTÓRE MOŻESZ SPOTKAĆ NA ŚCIEŻCE

Przygotowanie i druk: AFW „Mazury” 10-684 Olsztyn, ul. Wańkowicza 2A; tel. (089) 542 70 44; e-mail: mazury@afwmazury.com.pl

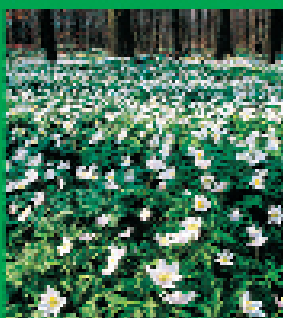
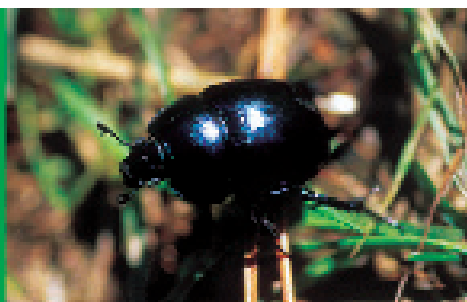

Autozy tekstu: Alina Rodziewicz, Bożena Tyżkiewicz; Rysunki: Tadeusz Markos; Zdjęcia: Andrzej Musiński, Maciej Rodziewicz, Andrzej Stachurski, Piotr Tałaj

Wydawca: Nadleśnictwo Iława. 14-200 Iława, ul. Królowej Jadwigi 30, tel./fax (089) 648 40 94

Nadleśnictwo
Iława

**WĘDRUJEMY
LEŚNĄ ŚCIEŻKĄ
DYDAKTYCZNĄ
„SILM”**

